



REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I
ODRŽIVOG RAZVOJA

Uprava za zaštitu prirode
KLASA: UP/I 612-07/20-37/249
URBROJ: 517-05-2-3-21-2
Zagreb, 18. siječnja 2021.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za zaštitu prirode, temeljem članka 48. stavak 5. i 7. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, br. 80/13, 15/18, 14/19, 127/19), vezano uz članak 46. stavak 1. Zakona o zaštiti prirode, povodom zahtjeva trgovačkog društva Hrvatske šume d.o.o., Ulica kneza Branimira 1, 10000 Zagreb, za provedbu prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za izvanrednu reviziju Osnove gospodarenja za gospodarsku jedinicu „Torjanačke šume“, nakon provedenog postupka donosi

RJEŠENJE

- I. Da je izvanredna revizija Osnove gospodarenja za gospodarsku jedinicu „Torjanačke šume“ s važenjem od 1. siječnja 2012. do 31. prosinca 2021. godine, prihvatljiva za ekološku mrežu.
- II. U cilju očuvanja zaštićenih područja, strogo zaštićenih vrsta i ugroženih i rijetkih stanišnih tipova za koje nisu izdvojena područja ekološke mreže, izdaju se slijedeći uvjeti zaštite prirode:
 1. ne pošumljavati šumske čistine, pašnjake i livade i održavati ih uklanjanjem drvenaste vegetacije te košnjom i/ili ispašom te održavati šumske rubove,
 2. ne provoditi konverziju ugroženih i rijetkih stanišnih tipova navedenih u Pravilniku o popisu stanišnih tipova, karti staništa, te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima (Narodne novine, broj 88/14),
 3. prisutne kulture postupno prevoditi u zavičajne (autohtone) sastojine,
 4. radove popunjavanja, sjetve i sadnje prilikom pošumljavanja, sanacije, rekonstrukcije i konverzije šuma izvoditi uporabom zavičajnih (autohtonih) vrsta, odnosno vrsta karakterističnih za postojeći prisutni ugroženi i rijetki stanišni tip odnosno stanišni tip koji se planira uspostaviti,
 5. u zoni radijusa 100 m od aktivnih gnijezda strogo zaštićenih ptica grabljivica i crne rode treba osigurati mir i nije dopušteno provoditi radove u vrijeme njihovog razmnožavanja,

6. radi omogućavanja prolaza strogo zaštićenih vrsta, veličina oka zaštitnih ograda u pravilu mora biti najmanje 15x15 cm.
- III. Ovo Rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja.

Obrazloženje

Trgovačko društvo Hrvatske šume d.o.o., Ulica kneza Branimira 1, 10000 Zagreb (dalje u tekstu: Hrvatske šume d.o.o.) aktom, KLASA: OS-05-10-601, URBROJ: 00-05-02/02-20-20 od 6. studenog 2020. godine, podnijelo je zahtjev za provedbu prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za izvanrednu reviziju Osnove gospodarenja za gospodarsku jedinicu „Torjanačke šume“ s važenjem od 1. siječnja 2012. do 31. prosinca 2021. godine (dalje u tekstu: Plan).

U zahtjevu su sukladno članku 48. stavku 2. dostavljeni podaci o Planu, nositelju izrade Plana kao i o razlozima izrade. Uz zahtjev su u tiskanom i elektronskom obliku priloženi Nacrt Plana (Hrvatske šume, Uprava šuma podružnica Osijek, listopad 2020.) i izjava da šumskogospodarski plan ne sadrži zahvate iz Priloga I, II, III Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (Narodne novine, broj 61/14, 3/17).

Razmatranjem ranije navedenog zahtjeva Hrvatskih šuma d.o.o., kojim je zatražena provedba postupka prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, nakon uvida u dostavljene podatke i dokumentaciju te uvida u Uredbu o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (Narodne novine, broj 80/19) utvrđeno je slijedeće.

Nositelj izrade Plana je Hrvatske šume d.o.o.

Obuhvat Plana odnosi se na gospodarsku jedinicu „Torjanačke šume“ u Osječko-baranjskoj županiji. Osnova gospodarenja za gospodarsku jedinicu „Torjanačke šume“ ima važnost za razdoblje od 1. siječnja 2012. godine do 31. prosinca 2021. godine.

Osnovni cilj i programsko polazište za izradu Plana je održivo gospodarenje šumama. Održivo gospodarenje šumama odnosi se na korištenje šuma i šumskog zemljišta na način i u mjeri, koji održava njihovu bioraznolikost, produktivnost, kapacitet za regeneraciju, vitalnost i potencijal da trenutačno i ubuduće ispune odgovarajuće ekološke, gospodarske i društvene funkcije na lokalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini te koji ne uzrokuje štetu drugim ekosustavima. Osim održivog gospodarenja osnovni cilj gospodarenja je zaštita bioraznolikosti kao i ciljnih staništa i ciljnih vrsta područja ekološke mreže. Gospodarenje šumama obuhvaća uzgoj, zaštitu i korištenje šuma i šumskih zemljišta te planiranje, projektiranje, izgradnju i održavanje šumske infrastrukture, sukladno sveeuropskim kriterijima za održivo gospodarenje šumama.

Razlog za izradu Plana proizlazi iz Zakona o šumama (Narodne novine 68/2018, 115/2018, 98/2019) i Pravilnika o uređivanju šuma (Narodne novine, broj 97/18, 101/18) koji propisuju da se izvanredna revizija osnova i programa gospodarenja izrađuje kad se tijekom gospodarenja šumama i šumskim zemljištima ustanove odstupanja od propisanih smjernica gospodarenja gospodarskom jedinicom uzrokovanih promjenom namjene prema posebnim propisima, elementarnom nepogodom, štetočinama bilja, sušenjem, propadanjem šuma, stanjem prirodne obnove i sječom većih razmjera za potrebe infrastrukture zbog čega je potrebno izvršiti površinske izmjene etata glavnog i prethodnog prihoda te opće osnove sječa.

Razlog za izradu Plana je zbog izmjene propisa drvne zalihe i prirasta, etata glavnog, prethodnog prihoda i radova biološke obnove šuma uslijed nove izmjere i situacije na površinama koje su razminirane ili nisu razminirane, a bile su u šumskogospodarskom planu.

U gospodarskoj jedinici „Torjanačke šume“, sa 31. prosincem 2019. godine, još uvijek je minirano 1072,25 ha površine. Uslijed navedenog mijenjaju se propisi etata i šumskouzgojnih radova, odnosno obrasci O-2, O-4, O-6, O-7 i O-13.

Do izmjena drvene zalihe i prirasta došlo je u odsjecima u kojima je izvršeno razminiranje. U tim odsjecima su drvena zaliha i prirast bili dobiveni procjenom (procijenjeno stanje sastojine na terenu je računskim putem projicirano u drvenu zalihu i prirast). Nakon razminiranja u tim odsjecima izvršena je izmjera drvene mase totalnom klupažom i dobivena je stvarna drvena zaliha i prirast koji odredbama ove izvanredne revizije postaju propis. U odsjecima u kojima je bilo planirano razminiranje, a nije izvršeno, drvena zaliha i prirast ostali su isti, dobiveni procjenom odnosno računskim putem.

U odsjeku 62c (11,03 ha) izvršena je ponovo izmjera totalnom klupažom jer je odsjek uslijed sumnje u dostupnost (premda se vodio kao dostupan) izmjeren nepotpuno, a sada je utvrđena stvarna drvena zaliha i prirast. Također u dva odsjeka, 62e (0,88ha) i 62g (1,07ha), drvena zaliha je utvrđena ponovnom totalnom klupažom s obzirom da je u tim odsjecima bila upitna izmjera uslijed graničnog područja s obrambenim nasipom na kojem su početkom važenja Programa vršeni radovi uređenja i razminiranja. U 1b, 1e i 4d odsjecima (29,94 ha) glavni prihod je planiran u 2021. godini u zadnjem kvartalu i uslijed predviđene dinamike radovi biološke obnove se neće stići izvršiti, te će se prebaciti u propis u I/2 razdoblje. U 5a odsjeku (5,49 ha) je nakon sječe došlo do prirodne obnove nakon pripreme i nije potrebno umjetna obnova. U 7c odsjeku se nakon sječe vršila obnova bagremovim sadnicama. Priprema sitnilicom je vršena na dijelovima koji su bili gusto zarasli – 6,96 ha. U ostalom dijelu odsjeka nije bilo potrebe za pripremom i zbog toga će se smanjiti propis pripreme staništa. U odsjecima 20e, 21c, 41a, 48b, 58a, 59a, 60c i 63b (135,88 ha – 48665 m³) nije izvršeno razminiranje kako je predviđeno. Ti se odsjeci i dalje vode kao minirani i do kraja važenja Plana nisu u planu razminiranja. Zbog toga se u tim odsjecima neće izvršiti prethodno planirani glavni prihod, a samim tim ni radovi biološke obnove. U odsjecima 35a, 42a, 60a, 61c, 63a,c (55,67 ha – 1620 m³) nije izvršena doznaka stabala za prethodni prihod kako je predviđeno. Ti se odsjeci i dalje vode kao minirani i do kraja važenja Plana nisu u planu razminiranja. Zbog toga se u tim odsjecima neće izvršiti rad doznake i planirani prethodni prihod. U odsjecima 7c, 37a, 69a, 70c, 71a, 73c i 74a (7,40 km) podignuta je visoka zaštitna ograda zbog zaštite od divljači što će biti uvedeno u Program kao propis. U odsjeku 46a (41,08 ha) je propisan rad pripreme, pošumljavanja i njege u uređajnom razredu „Čistina za pošumljavanje“. U tom odsjeku nisu riješeni imovinsko/pravni odnosi - Općina Petlovac je zatražila izdvajanje iz Programa gospodarenja putem Ministarstva poljoprivrede. Površina odsjeka se koristi za potrebe lovstva (proizvodnja hrane) i s obzirom na trenutno stanje i potrebe, planirani šumskouzgojni radovi će se izostaviti iz propisa. U odsjeku 70d (1,63 ha) izostavit će se iz propisa njega s obzirom da je sastojina obnovljena vrbom, u depresiji, i nije potrebna njega jer je sastojina zadovoljavajućeg izgleda. U odsjeku 70f (1,04 ha) izostavit će se iz propisa čišćenje sastojina s obzirom da je sječa stare sastojine izvršena tek krajem prošle godine i sastojina koja se podigne neće još trebati rad čišćenja sastojine. Odsjek 72i (6,19 ha) se u Planu vodi kao čistina za pošumljavanje i propisano je pošumljavanje i njega novopodignute sastojine. Međutim, površina odsjeka se nalazi na jako niskom, močvarnom terenu, često pod vodom i nemoguće je i nepotrebno pošumljavati močvaru stoga će se izostaviti propisi u ovom odsjeku. U 73c (27,11 ha) odsjeku je nakon sječe ponovo podignuta kultura euroameričkih topola, ali ne na cijeloj površini. Dio površine (4,08 ha) se prirodno obnovio poljskim jasenom i za taj dio površine smanjit će se propis pripreme i obnove sastojine. Također će se uvesti u propis i podizanje zaštitne ograde koja je podignuta radi zaštite navedenog dijela površine pod poljskim jasenom od divljači. U 73e (4,62 ha – 737 m³ vrbe) odsjeku se izbacuje propis glavnog prihoda i biološke obnove šuma s obzirom da se na mjestu stare sastojine vrbe koja je bila prije ustanovljena na miniranom terenu, a na kojem se

nakon razminiranja pokazalo da je vrba u potpunosti propala, podigla mješovita sastojina poljskog jasena, domaćih topola i pajasena koja će biti buduća sastojina koja će se njegovati i time podržavati prirodnu obnovu.

U odsjecima 20e, 21c, 41a, 48b, 58a, 59a, 60c i 63b (135,88 ha – 48665 m³) nije izvršeno razminiranje kako je predviđeno. Ti se odsjeci i dalje vode kao minirani i do kraja važenja Plana nisu u planu razminiranja. Zbog toga se u tim odsjecima neće izvršiti planirani glavni prihod i izostavljaju se iz propisa. U odsjecima 35a, 42a, 60a, 61c, 63a i 63c (55,67 ha – 1620 m³) nije izvršeno razminiranje kako je predviđeno. Ti se odsjeci i dalje vode kao minirani i do kraja važenja Programa nisu u planu razminiranja. Zbog toga se u tim odsjecima neće izvršiti rad doznake i planirani prethodni prihod i izostavljaju se iz propisa. U odsjecima koji su planirani za glavni prihod 1b, 1e, 4d, 4e, 5a, 7c, 8a, 8b, 8d, 8e, 9b, 9d, 14b, 18d, 73c,d, 74a, 74b, 75c, 76a, 76d, 76e i 76f (190,24 ha) drvena zaliha je dobivena računskim putem – procjenom jer su odsjeci u vrijeme izrade bili minirani i nedostupni. Tako je i propisani etat dobiven na osnovu procjene drvene zalihe. U proteklih 8 godina površine odsjeka su razminirane i izvršena je ponovo izmjera totalnom klupažom te će se na osnovu stvarne drvene zalihe propisati novi etat glavnog prihoda. U odsjecima koji su planirani za prethodni prihod 73a, 73b, 76c (12,58 ha – 244 m³) drvena zaliha je dobivena računskim putem – procjenom jer su odsjeci u vrijeme izrade Programa bili minski sumnjivi i nedostupni. Tako je i propisani etat dobiven na osnovu procjene drvene zalihe. U proteklih 8 godina površine odsjeka su postale dostupne i izvršena je ponovo izmjera totalnom klupažom te će se na osnovu stvarne drvene zalihe propisati novi etat (519 m³) prethodnog prihoda. U odsjeku 62c (11,03 ha – 1249 m³) izvršena je ponovo izmjera totalnom klupažom jer je odsjek uslijed sumnje u dostupnost (premda se vodio kao dostupan) izmjeren nepotpuno, a sada je utvrđena stvarna drvena zaliha i prirast, te je utvrđen novi propis etata (1898 m³) glavnog prihoda. Također u dva odsjeka, 62e (0,88 ha – 298 m³) i 62g (1,07 ha – 469 m³), drvena zaliha je utvrđena ponovnom totalnom klupažom s obzirom da je u tim odsjecima bila upitna izmjera uslijed graničnog područja s obrambenim nasipom na kojem su početkom važenja Programa vršeni radovi uređenja i razminiranja. U tim odsjecima (62e – 234 m³ i 62g – 627 m³) utvrđen je novi propis etata glavnog prihoda. U 73e odsjeku (4,62 ha) izostavlja se propis etata glavnog prihoda (737 m³ vrbe). U odsjeku je bila podignuta kultura vrbe sadene u redove koja se u međuvremenu najvećim dijelom osušila ili je u fazi sušenja, slabog uzrasta, drvena masa neupotrebljiva i bit će uklonjena u sljedećem razdoblju u sklopu uzgojnih radova. Na površini cijelog odsjeka se javio pomladak poljskog jasena, crne i bijele topole, pajasena i u potpunosti preuzeo površinu odsjeka. S obzirom da je poljski jasen dominantna vrsta planirano je da se tijekom izrade novog programa, sljedeće godine, taj odsjek prebaci u uređajni razred poljskog jasena i dalje s njim gospodari kao s sastojinom poljskog jasena. U odsjeku 7c u kojem su drvena zaliha i etat glavnog prihoda dobiveni nakon razminiranja totalnom klupažom, utvrđeno je da vrste – crna joha nema u odsjeku. Stoga je ona izostala u propisu za I/1 polurazdoblje i u propisu etata (155 m³) za II polurazdoblje. Slijedom navedenog glavni prihod od 145132 m³ na površini od 453,01 ha umanjen je na 101789 m³ na površini od 312,51 ha, dok je prethodni prihod od 4695 m³ koji se trebao izvršiti na površini od 223,04 ha umanjen na 3350 m³ na površini od 167,37 ha. Ukupni prihod je sa 149827 m³ umanjen na 105139 m³ dok je površina na kojoj se trebao ostvariti sa 676,05 ha umanjena na 479,88 ha.

Svi odsjeci osim odsjeka/dijelova odsjeka 45a, 45b, 70a, 70g, 72j, 72r i 72k nalaze se na području zaštićenom temeljem Zakona o zaštiti prirode – regionalni park „Mura Drava“.

Gospodarska jedinica „Torjanačke šume osim odsjeka/dijelova odsjeka 45a, 45b, 70a, 70g, 72j, 72r i 72k nalazi se u obuhvatu područja ekološke mreže proglašene Uredbom o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže: područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS) HR2001308 Donji tok Drave i područja očuvanja značajnog za ptice (POP) HR1000016 Podunavlje i donje Podravlje. Na

području gospodarske jedinice oba područja ekološke mreže se u potpunosti preklapaju. Većina ciljnih vrsta ovih područja ekološke mreže ne predstavljaju šumske vrste odnosno vrste vezane za šumska staništa te se Planom na njih neće utjecati, odnosno neće se utjecati na staništa pogodna za ciljne vrste, npr za ciljnu vrstu kiseličin vatreni plavac (*Lycaena dispar*) u obuhvatu cijelog područja ekološke mreže HR2001308 Donji tok Drave treba očuvati 2790 ha pogodnih staništa vrste (nizinske vlažne livade i močvarni rubovi rijeka, kanala, potoka i jezera), ne planira se novo pošumljavanje već se dijelom i briše popis novog pošumljavanja. Za vidru (*Lutra lutra*) u obuhvatu cijelog područja ekološke mreže HR2001308 Donji tok Drave treba očuvati 5393 ha pogodnih staništa (površinskih kopnenih voda i močvarnih staništa - stajačice, tekućice, hidrofitska staništa slatkih voda te obrasle obale površinskih kopnenih voda i močvarna staništa) nužnih za održavanje populacije vrste od minimalno 25 do 30 jedinki. Također za ciljni stanišni tip Aluvijalne šume (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) treba očuvati 2356 ha postojeće površine stanišnog tipa. Provedbom Plana neće doći do smanjenja udjela povoljnih staništa za vidru. Samo za odsjek 73e na površini 4,62 ha navodi se da je došlo do prirodne obnove stare sastojine vrbe vrstama poljski jasen i autohtonih vrsta topola što će u budućnosti predstavljati novu sastojinu poljskog jasena, međutim time se neće značajno utjecati na očuvanje površine ciljnog stanišnog tipa. Ograđivanjem mladih sastojina nastalih prirodnom obnovom ili ranije provedenom sadnjom sadnica može se utjecati na migracijske puteve pojedinih ciljnih vrsta (vidra). Međutim ograde se postavljaju kao privremene, obuhvaćaju relativno male površine/pojedine odsjeke, a radi prohodnosti za strogo zaštićene vrste koristiti će se ograde veličine oka najmanje 15x15 cm te će time biti omogućen i prolazak vidri. Planom se ne gospodari niti su formirani odjeli i odsjeci na nešumskim staništima te se neće utjecati na pogodna staništa za većinu ciljnih vrsta ptica područja ekološke mreže HR1000016 Podunavlje i donje Podravlje vezanih uz močvarna staništa. Za pojedine ciljne vrste ptica područja ekološke mreže HR1000016 Podunavlje i donje Podravlje koje su vezana uz šumska staništa treba osigurati pogodna staništa za održavanje gnjezdeće/preletničke populacije (npr. orao kliktaš (*Aquila pomarina*) – treba očuvati populaciju i pogodna staništa (nizinske šume s okolnim močvarnim staništima i vlažnim travnjacima) za održanje gnjezdeće populacije od 1-2 para, za crnu rodu (*Ciconia nigra*) – treba očuvati populaciju i staništa (stare šume s močvarnim staništima, često u blizini šaranskih ribnjaka) za održanje gnjezdeće populacije od 35-55 parova i dr.). Provedbom Plana neće doći do promjene stanišnog tipa odnosno neće doći do promjene starosne strukture sastojina. Slijedom navedenog ne očekuju se značajni negativni utjecaji na ciljne vrste ptica vezane uz šumska staništa.

Uzevši u obzir razloge za provedbu izvanredne revizije (nova izmjera zbog razminiranja dijela površine gospodarske jedinice te nove izmjere i aktivnosti planirane Planom (smanjenje površine na kojoj je propisan etat, smanjenje drvene zalihe propisane za sječu te smanjenje i izmjena radova biološke obnove šuma) odnosno brisanje propisa etata i/ili biološke obnove šuma općenito način gospodarenja te karakteristike ciljnih vrsta i ciljnih stanišnih tipova područja ekološke mreže, iz razloga što se Planom ne planiraju nove aktivnosti već se brišu propisi etata i dio uzgojnih radova odnosno propisuje dio novih ali na maloj površini, ne očekuju se značajni negativni utjecaji na ciljne vrste i ciljne stanišne tipove područja ekološke mreže.

Analizom mogućih utjecaja provedbe Plana na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže utvrđeno je da se za Plan može isključiti značajne negativne utjecaje na ciljeve očuvanja i na cjelovitost područja ekološke mreže i da nije potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu te je riješeno kao u izreci.

Utvrđeno je da se Planom ne planiraju zahvati iz Priloga I. II. i III. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (Narodne novine, br. 61/14, 3/17) te da slijedom očitovanja Ministarstva zaštite okoliša i energetike, Uprave za procjenu utjecaja na okoliš i održivo

gospodarenje otpadom, KLASA: 351-03/18-04/487, URBROJ: 517-06-2-1-2-18-2 od 7. svibnja 2018. godine za Plan nije obvezna provedba postupka strateške procjene utjecaja na okoliš ili ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš.

Člankom 46. stavkom 1. Zakona o zaštiti prirode propisano je da Ministarstvo provodi prethodnu ocjenu i glavnu ocjenu za strategije, planove i programe koji se pripremaju i/ili donose na državnoj i područnoj (regionalnoj) razini, kao i za one koji se pripremaju i/ili donose na državnoj i područnoj (regionalnoj) razini, a za koje je posebnim propisom kojim se uređuje zaštita okoliša određena obveza strateške procjene ili ocjene o potrebi strateške procjene.

Člankom 48. stavkom 5. Zakona o zaštiti prirode propisano je da ako Ministarstvo isključi mogućnost značajnih negativnih utjecaja strategije, plana ili programa na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, donosi rješenje da je strategija plan ili program prihvatljiva za ekološku mrežu dok je člankom 48. stavkom 7. propisan sadržaj rješenja.

U skladu sa člankom 51. stavak 2. Zakona o zaštiti prirode ovo Rješenje objavljuje se na mrežnoj stranici Ministarstva.

Temeljem Zakona o upravnim pristojbama (Narodne novine, broj 115/16) upravna pristojba na ovo Rješenje je naplaćena.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Ovo Rješenje je izvršno u upravnom postupku te se protiv njega ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred upravnim sudom na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog Rješenja.

Tužba se predaje nadležnom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.



Dostaviti:

- 1. Hrvatske šume d.o.o., Ulica kneza Branimira 1, 1000 Zagreb (R s povratnicom)**
- 2. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije
Planinska 2a, 10000 Zagreb**
- 3. U spis predmeta, ovdje**